

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3167/2021
17.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јована Петковић адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, кога заступа Саша Левнајић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1720/21 од 25.06.2021. године, на седници одржаној 17.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1720/21 од 25.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1720/21 од 25.06.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 803/19 од 23.02.2021. године, у ставу другом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу, за период од 20.12.2016. године до 20.12.2019. године, исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 81.734,15 динара са законском затезном каматом и накнаде трошкова исхране у току рада укупан износ од 69.252,04 динара са законском затезном каматом, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 74.279,72 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 157.219,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1720/21 од 25.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 803/19 од 23.02.2021. године у ставу другом и трећем изреке којима је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу, за период од 20.12.2016. године до 20.12.2019. године, исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан

износ од 81.734,15 динара и накнаде трошкова исхране у току рада укупан износ од 69.252,04 динара, односно одређене појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког месечног износа до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 74.279,72 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији, изражену у пресудама на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог на неодређено време. У спорном периоду послодавац је накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао запосленима у складу са Правилником о зарадама, накнадама зараде, додацима на зараде и друга примања, по којем је накнада трошкова за исхрану у току рада износила око 2.000,00 динара бруто, односно 1.500,00 динара нето, а за регрес 1.426,23 динара бруто месечно. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, обрачунате у вредностима прописаним Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за спорни период. Оба Посебна колективна уговора садрже идентичну одредбу у погледу висине трошкова накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања утврђена је на основу налаза вештака економско финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примењујући чланове 118, 246, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. став 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, чланове 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и чланове 83, 84 и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева, оценио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у

складу са посебним колективним уговорима, те да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па је усвојио тужбене захтеве тужиоца.

Другостепени суд прихвата дате разлоге првостепеног суда, с тим што додаје да иако се трошкови за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора сматрају зарадом у ширем смислу тог појма одређеног чланом 105. став 3. Закона о раду (јер се на ова примања плаћају порези и доприноси који терете зараду) и чланом 118. став 1. тачка 5. Закона о раду, ова накнада има карактер накнаде за повећане трошкове које запослени има док ради, а не карактер накнаде за обављени рад из чланова 106. и 107. Закона о раду, па се и из ових разлога не могу применити правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се тим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава па се на њега, осим наведеног закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, те обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему). Циљ поменутог закона дефинисан је у члану 1. као очување финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. Оба поменута Посебна колективна уговора код туженог донета су за време важења наведеног закона, а под зарадом се у смислу одредбе члана 105. Закона о раду, на коју сходно упућује и Закон о привременом уређивању основице, подразумева и накнада за исхрану у току рада и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило

из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су по схватању Врховног касационог суда одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху туженог у спору, туженом применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка, и то на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу и једног поднеска у износу од по 6.000,00 динара, за таксу на одговор на тужбу у износу од 5.980,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара и једном неодржаном рочишту у износу од 4.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и таксе на жалбу и на одлуку по жалби у износу од по 12.820,00 динара, за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 25.640,00 динара и за одлуку о ревизији у износу од 38.459,00 динара, што све укупно износи 157.219,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифи из Закона о судским таксама, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**